

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
OFISI YA RAIS TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA
MTIHANI WA KUJIPIMA KABLA YA MTIHANI WA UTAMILIFU KIDATO CHA SITA
IRINGA, NJOMBE NA MBEYA

121/2

KISWAHILI 02

MUDA: SAA 3

ALHAMISI

OKTOBA 08, 2020

Maelekezo

1. Mtihani huu una sehemu A na B na jumla ya maswali 08.
2. Jibu maswali yote katika sehemu A na maswali 03 katika sehemu B. Swali la 05 ni lazima.
3. Fuata maelekezo ya kila sehemu kwa Umakini.
4. Andika namba/Jina lako kila ukurasa wa karatasi uliojibia.

SEHEMU A

Alama 40

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. “Uhuru wa Mwandishi upo tu endapo hautaligusa tabaka tawala”. Jadili kauli hii kwa kutoa hoja nne zenye mashiko ukionyesha na mifano dhairi.
2. Eleza ni kwa vipi fasihi simulizi ilivyopoteza uhalisia wake. Toa hoja tano.
3. Toa maana ya dhana zifuatazo.
 - i) Usanifu wa Maandishi
 - ii) Udhamini wa Ushawishi
 - iii) Vigano
 - iv) Majigambo
 - v) Riwaya
4. Eleza Mbinu za Kifani zilizotumika katika Matini ifuatayo:

Awali kabisa, aliyejenga Kisaki ni Jamitambo aliyekuwa Sultani mkubwa. Kazi ya Sultani huyu ilikuwa ni kulima mtama na mpunga pamoja na kuwinda ndovu, huku akiuza pembe na ndovu hao. Wakati wa Utawala wake, Jamitambo alipigana na wakamba ambao hatimaye waliondoka. Baada ya muda, Jamitambo naye alifariki na utawala ukatwaliwa na mtu aliyejulikana kama Mwinyi Mgeni. Kazi ya Mwinyi Mgeni ilikuwa kulima mpunga, mtama, mahindi na ufuta. Katika utawala wake, Mwinyi Mgeni alipigana pia na Sultani aliyejulikana kama Makobe. Baada ya kufa kwa Mwinyi Mgeni, mwanawe aliyejulikana kama Abdalah alichukua uongozi wa makao makuu ya Ufalme huo; yeye vilevile, kazi yake ilikuwa kulima mahindi, mtama na ufuta, na alikuwa pia na mazoea ya kwenda porini kuwinda ndovu kwaajili ya pembe zake.

SEHEMU B Alama 60
Jibu maswali matatu katika sehemu hii na swali la 05 ni la lazim.

5. “Matumizi ya jazanda ni ya muhimu katika kazi yoyote ya ushairi ili kuvuta umakini wa wasomaji wa kazi hizo”. Onyesha jazanda nne jinsi zilivyotumiwa na washairi wa vitabu viwili ulivyosoma.
6. “Wasanii wengi wa kazi za ushairi huandika kazi zao kulingana na matakwa ya jamii wanazozindikia, ili kufikisha kile walicho kidhamiria kufika kwa walengwa”. Thibitisha kauli hii kwa kuonyesha mafunzo manne uliyopata kwa kila diwani mbili ulizosoma.
7. “Waandishi wengi wa kazi za tamthiliya wamejaribu kuonyesha mbinu mbalimbali za ujenzi wa jamii mpya”. Wewe ukiwa kama mhakiki wa kazi za fasihi hakiki mbinu hizo walizotumia waandishi wa tamthiliya ya Nguzo Mama – Penina Muhando na Morani – Emmanuel Mbogo. Toa Mbinu nne kwa kila kitabu.
8. “Mwanamke ni kiungo muhimu katika jamii yoyote ile katika Nyanja mbalimbali za maisha ya binadamu”. Kudhihirisha hilo onyesha namna waandishi wa riwaya walivyowatumia wahusika hao katika kazi zao. Tumia wahusika wawili wanawake ukithibitisha kauli hiyo kwa hoja mbili kwa kila muhusika kwa vitabu viwili ulivyosoma.

USHAIRI

KIMBUNGA: Haji Gora Haji

FUNGATE YA UHURU: Mohamed S. Khatib

TAMTHILIYA

NGUZO MAMA: Penina Muhando

MORANI: Emmanuel Mbogo

RIWAYA

MFADHILI: Hussein Tuwa

VUTAN’KUVUTE: Shafi Adam Shafi

USIKU UTAKAPOKWISHA: Mbunda Msokile

KUFIKIRIKA: Shaaban Rorbat